

POČITNIŠKI ODDIH V MORAVŠKI DOLINI

AVTORJI:

7. razred: Tia Bonić, Mark Cimperman, Miha Lešnjak,

8. razred: Ema Bizilj, Živa Dragar, Ana Gabrovec, Luka Firm, Nik Kovačič, Nik Resnik,

9. razred: Anastazija Baloh, Nika Bizilj, Isabela Božjak, Julija Domjan, Tia Dornik, Lara Hren, Žan Hren, Klementina Kozin, Iris Langerholc, Lovro Levačič, Neja Matečko, Gašper Mihelčič, Hana Polajžer, Lucija Rožič, Sara Vidergar, Matic Stele

MENTORICI:

Alenka Tominšek, prof. slovenskega jezika;

Irena Malovrh, univ. dipl. ing. tekst. tehn., učiteljica OPB

Šolsko leto 2017/2018

ZAHVALA

Pri nastanku pričujočega dela so nam s svojim delom, pripravljenostjo in požrtvovalnostjo pomagali mnogi sodelavci iz domačega kraja. Brez njih nam ne bi uspelo. Vzeli so si čas za nas, nam prisluhnili in podelili z nami svoje znanje, vedenje, razmišljanja in življenjske izkušnje. Občini, kjer so doma tako pridni ljudje, se za gospodarski razvoj in razvoj turizma ni treba bati. Naj se jim na tem mestu zahvalimo. Našteli jih bomo po vrstnem redu, kot smo jih obiskali, čeprav je prispevek vsakega enkrat in nenadomestljiv.

Danica Jančar, Nuška Lebar in Sebastijan Kovačič iz Turističnega društva Moravče, Miro in Vida Pirc s kmetije pr Pirc, Marjan Kafol z Limbarske gore, Janez Pergar iz Dol pri Krašcah, Vinko Avbelj in Miroslav Nemeč z Javoršice, Lojze in Mira Pirc z Gore pri Pečah, Uroš Avbelj iz Češnjic, Primož, Boštjan in Uroš Peterka iz Dol pri Krašcah, Tomažu Kralju, Anji Bordon ter še mnogim drugim. Vsi so nam z veseljem prisluhnili in nam pomagali po svojih najboljših močeh ter nas spodbudili za naše delo tudi v prihodnosti.

Srečanje z vsakim posameznikom je bilo za nas poučno, odstrlo nam je posebnosti in lepoto domače doline, v kateri vidimo veliko raznolikih možnosti za celosten razvoj podeželske skupnosti.

Za spodbudo in podporo se zahvaljujemo ravnateljici OŠ Jurija Vege ge. Nuški Pohlin Schwarzbartl.

Šola: Osnovna šola Jurija Vege Moravče, Vegova 38, 1251 Moravče

Naslov raziskovalne naloge: **Oddih v Moravški dolini**

Avtorji:

7. razred: Miha Lešnjak, Mark Cimperman, Tia Bonić

8. razred: Nik Kovačič, Nik Resnik, Luka Firm Neja Matečko, Ana Gabrovec, Živa Dragar, Hana Polajžer

9. razred: Lovro Levačič, Gašper Mihelčič, Lara Hren, Julija Domjan, Anastazija Baloh, Iris Langerholc, Sara Vidergar, Žan Hren, Matic Stele, Lucija Rožič, Tia Dornik, Klementina Kozin, Isabela Božjak, Ema Bizilj,

Mentorici: Alenka Tominšek, prof. slovenskega jezika; Irena Malovrh, univ. dipl. ing. tekst. tehn., učiteljica OPB

Povzetek

Z letošnjo dejavnostjo v okviru turistične raziskovalne naloge smo učenci 7., 8. in 9. razredov povezali kulturne in naravne danosti Moravske doline ter istočasno pokukali v življenje naših prednikov s pomembnimi pomniki kulturnega izročila (obrtni in kmečka orodja). Predstavili smo šolstvo kot nosilca in gonilo vsesplošnega napredka v domačem kraju, od njegovega začetka do današnjih dni. Primerjali smo načine prevoza nekoč (leseni vozovi, ki jih izdeluje kolar) in v sodobnem času (helikopter), se poskusili v slikarstvu in sproščali v varnem zavetju narave.

Naša turistična ponudba, poimenovana Počitniški oddih v Moravški dolini, je univerzalna, v njej bi uživali tako stari kot mladi, čeprav smo jo prvenstveno ustvarili za naše vrstnike. Ciljna skupina so mladi od 15- 21 let, ki bi jih s svojim znanjem in izkušnjami vodili mi, člani turističnega krožka kot vodniki.

Člani turističnega krožka smo si zadali cilj, pripraviti obiskovalce, da gredo v naravo in doživijo našo dolino tako, kot smo jo doživeli mi. Vanjo smo vpletli tudi zanimive kulturne dogodke (razstavo ob 50.-letnici šole in predstavo Maček Muri v izvedbi učencev OŠ Jurija Vege), spoznali žal izumirajočo obrt in se seznanili z najnovejšimi trendi v turizmu (SPA, glamping).

Naš turistični produkt bomo izvajali v poletnem času, od konca maja do konca septembra, vsak konec tedna. Za izvedbo našega oddiha smo v bližnji okolici poiskali sponzorje, ustvarili facebook stran, ki jo bomo oglaševali v lokalnem mesečniku Novice iz Moravske doline, zgibanka pa bo na voljo tudi pri turističnem in drugih društvih v Moravčah ter v sosednjih občinah, knjižnici in lokalnih obrtnikih.

Prenočevali bomo v Moravškem SPA-ju, uživali lokalno ekološko pridelano in pripravljeno hrano (sadje, zelenjavo, mleko in mlečne izdelke ter meso in mesne izdelke).

Ker gre za manjšo skupino udeležencev, potrebna dovoljenja občine niso potrebna. Za vstop v zračni prostor pa izvajalec helikopterskih poletov sam poskrbi za vse potrebno.

Za lažjo izvedbo smo poiskali tudi sponzorje, ki bistveno pripomorejo k znižanju cene našega turističnega produkta.

Svoje delo bomo predstavili na turistični tržnici v Ljubljani ter na 1. majskem srečanju na Cegunci. Nalogo je mogoče dobiti v šolski knjižnici, svoj izvod pa hranita tudi mentorici turističnega krožka.

Ključne besede: turistična ponudba, kultura, dediščina.

Vsebina

Finančna izvedba načrta:.....	6
POTEK DELA.....	8
Nastanitev	8
MORAVŠKI SPA - »Pojdi v naravo in našel boš samega sebe!«	8
1. dan	9
Obisk čebelarja	9
Čebelarstvo.....	9
Delavnica naravne kozmetike.....	11
ŠPORTNO POPOLDNE S PRIMOŽEM PETERKO.....	11
Kratka predstavitev:	12
Trening za mlade skakalce (koordinacija in suhi trening).....	12
2. dan.....	14
Obisk rojstne hiše Daneta Zajca.....	14
Ogled muzeja kmečkega orodja pod kozolcem	15
KOZOLEC TER NJEGOVA ZBIRKA.....	15
Obisk knjižnice Daneta Zajca in ogled razstave	20
RAZSTAVA OB 50-LETNICI MATIČNE ŠOLE IN 240- LETNICI ŠOLSTVA NA MORAVŠKEM.....	20
Ogled predstave Maček Muri	21
PREDSTAVA MAČEK MURI	21
Spanje v visečih mrežah- glamping	23
3. dan.....	23
Pohod na Hribce in slikarska kolonija.....	23
SLIKARSKA KOLONIJA BLAŽA SLAPARJA.....	24
OBISK KOLARJA IN KOLARSKA DELAVNICA.....	24
KOLAR.....	24
Panoramski polet s helikopterjem	27
Razstava del slikarske kolonije.....	28
Ogled slik, posnetih med našim oddihom.	28
Evalvacija, pohvale, pripombe obiskovalcev	28
Vrnitev domov.	29
Zaključek.....	29
Literatura.....	29
Priloga 1. Predstavitev turističnega produkta na turistični tržnici.....	30

Okvirni program:

1 . DAN

- ✚ Ob 9.00 prihod in namestitev po kočah
- ✚ Ob 9.15 dobrodošlica in predstavitev dnevnega programa
- ✚ Odhod 9.30 z avtobusi na Limbarsko goro k gospodu Marjanu Kofolu
- ✚ Predstavitev čebelarstva od 9.45 do 10.30
- ✚ Malica
- ✚ Izdelava naravnega mila z Anjo Bordon od 11.00 do 12.30
- ✚ Prihod nazaj ob 12.45
- ✚ Moravško značilno kosilo ob 13.00 do 14.00
- ✚ Od 14.00 do 15.00 prosti čas za ogled okolice, za ribolov, masažo...
- ✚ Ob 15.10 športno popoldne s Primožem Peterko, slovenskim skakalcem (traja do 16.45)
- ✚ Ob 17.00 do 18.30 kopanje, potapljanje ter vodni park za otroke
- ✚ Ob 19.00 do 20.00 samopostrežna večerja
- ✚ Ob 22.00 spanje

2 . DAN

- ✚ Bujenje ob 8.00
- ✚ Ob 8.30-9.00 samopostrežni zajtrk
- ✚ Ob 9.15 zbor pred recepcijo
- ✚ Predstavitev programa obiskovalcem za ta dan
- ✚ Odhod 9.30
- ✚ Z avtobusi na Javoršico, prihod 9.45
- ✚ Razdelitev v dve skupini
- ✚ Prva skupina ogled kozolca ter njegove zbirke (10.00-10.50)
- ✚ Druga skupina pohod po Javoršici in obisk rojstne hiše pesnika Daneta Zajca(10.00-11.30)
- ✚ Ob 11.00 malica

- ✚ Ob 11.15 zamenjava (prva skupina pohod, druga skupina ogled kmečkega orodja)
- ✚ Ob 13.10 vrnitev v SPA
- ✚ Ob 13.45 kosilo do 14.30
- ✚ Ob 14.30 do 16.00 prosti čas
- ✚ Ob 16.00 odhod do knjižnice
- ✚ do 18.00 ogled razstave in predstavitev šolstva na Moravškem ob 50. letnici matične šole in 240 letnici šolstva na Moravškem s pogostitvijo
- ✚ Od 18.30 do 19.30 iskanje skritega zaklada - spoznavanje mestnih znamenitosti
- ✚ Ob 19.30 večerja
- ✚ Ob 20.00 ogled predstave Maček Muri v izvedbi učencev šole
- ✚ Ob 22.00 spanje v Čarobnem gozdu v visečih mrežah- glamping

3 . DAN

- ✚ Ob 8.30-9.00 samopostrežni zajtrk
- ✚ Ob 9.15 zbor pred recepcijo
- ✚ Predstavitel program obiskovalcem za ta dan
- ✚ Odhod 9.30 na Hribce
- ✚ Ob 10.00 malica
- ✚ Slikarska kolonija z Blažem Slaparjem do 12.30
- ✚ Ob 13.00 kosilo (ajdovi žganci+jota)
- ✚ Ob 13.45 pohod do Dol pri Kraščah obisk kolarja in delavnica izdelave makete
- ✚ 16.00 malica
- ✚ 17.00 zbor na Cegunci in panoramski ogled občine s helikopterjem
- ✚ Ob 19.30 evalvacija in odhod domov.

Finančna izvedba načrta:

V našem turističnem produktu imamo več atraktivnih in ekskluzivnih ponudb, kar bistveno vpliva tudi na ceno. Zato smo poiskali podpornike, sponzorje, ki bodo omogočili, da bo naša ponudba dosegljiva mnogo širšemu krogu potencialnih udeležencev. To so:

32. DRŽAVNI FESTIVAL TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA
"Oddih v Moravški dolini"

- Kmetija Pr' Matčk
- Kmetija Peterka
- Termit Moravče
- Gostilna Fr'frau
- Kanu shop Ljubljana
- Decathlon <https://www.decathlon.si/>
- Društvo podeželske mladine <http://www.zspm.si/>
- Hungry skin <http://www.hungryskin.si/>
- Helicop d.o.o. <http://www.helicop.si/>

Cena našega turističnega proizvoda bo tako znašala le 200 evrov.

POTEK DELA

Turističnega programa vodenja smo se lotili učenci 7., 8. in 9. razredov v sodelovanju z mentoricama, ki organizirata in vodita tudi poletne aktivne počitnice, ki so vključene v projekt Dnevi evropske kulturne dediščine in so vsako jesen predstavljene na šoli s pregledno razstavo.

Učiteljici sta nas je pri pouku seznanili z natečajem festivala Turizmu pomaga lastna glava. Ker smo se z delovanjem Turističnega društva Moravče in društvi ter posamezniki, ki delujejo na območju Moravske doline že srečali v šoli in na različnih prireditvah, nam je ponujeni naslov predstavljal pravi izziv.

Na prvem sestanku smo se seznanili z že opravljenimi poletnimi aktivnostmi in turističnimi nalogami preteklih let, ki so nam dale novih idej za letošnjo nalogo. Vključiti v nalogo tudi delček kulture, pa nam je bil pisan na kožo, saj sovpada s 50-letnico naše šole, naravne in kulturne zanimivosti Moravske doline pa smo poznali že iz šolskih dejavnosti in družinskih obiskov, zato so se ob delu rojevale vedno nove ideje in pobude za odkrivanje dejavnosti in značilnosti kraja. Ob delu smo se sošolci še bolj spoznali in povezali.

Posebnosti kraja smo ob pogovorih, obiskih in dejavnostih zagledali na nov način. Pregledovali smo različne vire, od pisnih do elektronskih pa tudi ustnih in z njimi bogatili svoja spoznanja. Na podlagi novih znanj pa smo načrtovali delo na terenu. Obiskali smo posamezne točke, kjer so nas gostoljubno sprejeli, potrpežljivo odgovarjali na naša vprašanja in nam nudili vso podporo pri našem delu.

Dejavnosti in kraje smo si razdelili, raziskali in opisali. Predstavniki društev so nas opremili tudi z obilico gradiva in predstavitevnih zloženek ter načrti za prihodnost.

Oglede smo opravili v času jesenskih in novoletnih počitnic in ob sobotah dopoldne ter popoldne. Posamezne zaključene celote smo opremili s slikami, ki smo jih posneli na terenu in delo pod vodstvom mentoric povezali v celoto.

Fotografije smo snemali na vsakem koraku, zato je arhiviranega veliko slikovnega gradiva, ki je le delno vključeno v pričujoče raziskovalno poročilo.

Nastanitev

MORAVŠKI SPA - »Pojdi v naravo in našel boš samega sebe!«

Moravški SPA se nahaja pri ribnikih v Moravčah. V poletnem času (od junija do konca septembra) je odprt od 6. do 23. ure, v zimskem času, od oktobra do konca maja, pa od 8. do 21. ure. Več informacij o rezervaciji si lahko dobite na naši spletni strani ali na telefonsko številko 040-678-433. Poleg prenočišča z zajtrkom v različnih kočah, šotorih in visečih mrežah (glemping) ob ribniku nam ponuja še mnoge druge dejavnosti. Naštejmo le nekaj najbolj zanimivih :

- hoja po žerjavici,
- blatna kopel s kremenčevim peskom,
- delavnice za izdelavo BIO kozmetike,
- kmečka masaža na seniku,
- hoja po potoku,
- nega obraza z naravnimi maskami,
- hoja po balah,
- ribolov,
- izposoja kanujev,
- potapljanje
- izdelava mozaikov iz moravških kamnov.

Več o moravškem SPA-ju si lahko preberete v prilogi 1.

Po sprejemu in dobrodošlici jim vodiči predstavijo program prvega dne našega druženja. Nato se z avtobusom odpeljemo proti Limbarski Gori, kjer jim čebelar Marjan Kofol predstavi znano in malo manj znano življenje in delo čebel. Tam se nam pridruži tudi Anja Bordon, ki izdeluje naravno kozmetiko in z njeno pomočjo si vsak izdelava naravno mazilo za kožo.

1. dan

Obisk čebelarja

Čebelarstvo

Človek je v svojem razvoju za preživetje udomačil živali. Koristnost živali ni odvisna le od njene velikosti, ampak od njenih lastnosti in iznajdljivosti človeka. Kako je človek udomačil čebele in užival sadove njihovega dela, smo spoznali pri čebelarju Marjanu Kofolu na

Limbarski Gori. Da mora imeti čebelar poseben posluš za čebele in naravo, ni treba posebej poudarjati.

Korist čebel za človeka je velika, vendar se tega ne zavedamo. Čebele poznamo le zaradi medu in ne toliko zaradi njihovih proizvodov in opravevanja rastlin, zaradi katerega bi naše življenje izginilo. Čebelarstvo oziroma čebele so že danes zelo priljubljena turistična točka, ki je zelo zanimiva predvsem takrat, ko so čebele dejavne. V Moravčah je 43 čebelarjev, ki so povezani v Moravško čebelarstvo zvezo. Osnov čebelarjenja se čebelar nauči najprej na osnovnem tečaju, nato pa izpopolnjuje na srečanjih čebelarjev. Nato sledi novostim iz revije Slovenski čebelar, ki jo izdaja Prirodoslovno društvo Slovenije že 113 let.

Ker je tudi nas zanimalo, kako nastane med, ki ga mnogo ljudi uživa dnevno iz različnih razlogov, smo se odpravili na Limbarsko Goro k čebelarju g. Marjanu Kofolu, ki se s čebelarjenjem ukvarja ljubiteljsko. Kljub temu, da se s čebelarstvom ukvarja šele zadnja leta, nam je povedal veliko podatkov, ki so za nas kot nepoznavalce čebelarstva še posebej zanimivi.

V vsaki čebelji družini je ena matica, 500-600 troto in do 100 000 čebel delavk.

Čebele oprahujejo prosto rastoče cvetnice, kakor tudi gojene rastline. Njihovo naravno poslanstvo je zlasti pomembno v pridelavi sadja in semen.

Čebele gojimo v panjih. V svetu večinoma uporabljajo nakladne panje, pri nas pa prevladuje AŽ panj, ki ga lahko zlagamo v čebelnjake.

Čebelji izdelki so: med, cvetni prah, vosek, propolis, matični mleček in čebelji strup.

Glede na pašo čebel, ločimo različne vrste medu, naštejmo le nekatere: akacijev, cvetlični, gozdni, lipov, kostanjev in smrekov med.

Čebelji panji

Delavnica naravne kozmetike

Tam se nam pridruži Anja Bordon, ki izdeluje naravno kozmetiko. Z njeno pomočjo si izdelamo milo za ulivanje z dodatkom medu, propolisa ali cvetnega prahu.

Pod njenim vodstvom si vsak pripravi svoje trdo milo iz naravnih sestavin. Anja izdeluje mila iz naravnih olj in baze, doda pa prijetno dišeče sestavine, ki dajejo milu izbran vonj. Mila vlije v kalup in po določenem času se toliko posuši, da ga lahko vzame iz kalupa

Postopek izdelave mila: sestavine, vlito milo v kalup, narezana mila.

Ob 12. 45 se vrnemo v SPA, kjer nas čaka kosilo z značilnimi moravškimi jedmi. Po kosilu je ura časa za sprehod, ogled okolice ter počitek. Nato se preselimo na igrišče šole (v primeru slabega vremena v telovadnico šole), kjer nas pričaka Primož Peterka. Sledi kratka predstavitev njegove zmagovite športne poti, ki jo s kratkim filmom in slikami predstavita njegova brata, Boštjan in Uroš. Ogledamo si tudi najpomembnejše medalje, pokale in globuse.

ŠPORTNO POPOLDNE S PRIMOŽEM PETERKO

Kratka predstavitev:

Primož Peterka se je rodil 28.2.1979. Skakati je začel pri 6 letih, njegov prvi trener je bil njegov oče, v skakalni klub KRANJ pa je odšel pri 12 letih. Hodil je na srednjo ekonomsko šolo v Kranju. Njegova prva trenerja sta bila: Janez Prašnikar ter Janko Omahna. V skakalnem klubu, kamor je hodil je bilo vsega 10 skakalcev, toda uspešni so bili samo trije ali štirje. Treninge so imeli enkrat ali celo dvakrat na dan. Poleg skokov je moral Primož trenirati tudi druge športe kot so moštveni športi z žogo, ples, kondicijski treningi, plesati je moral tudi balet. Pred treningi so imeli vedno 1 uro ogrevanja in raztezanja, da ne bi prišlo tako do malih in velikih poškodb. V ekipi sta bila najbolj povezana med seboj Primož Peterka ter Robi Kranjec, ki sta si med seboj vedno in najbolj pomagala.

Na treninge so se pogosto vozili tudi v tujino, v času, ko avtocest ni bilo, pa tudi avtomobili niso bili tako opremljeni kot so danes. Povedal je marsikakšno zanimivo, smešno, pa tudi malo manj smešno prigodo. Pri skokih je imel Primož tudi veliko podpore, ki jo je dobival od vseh, še posebej pa od svojih najbližjih. Njegovi veličastni nastopi pa so nam prinesli: 15 zmag v svetovnem pokalu, veliki kristalni globus, veliko ostalih nagrad iz pomembnih tekmovanj in pa najbolj pomembno bronasto olimpijsko medaljo iz Saltalaka iz leta 2002. Nekaj njegovih nagrad si lahko ogledate v muzeju v slavni Planici. Danes je Primož Peterka uspešen pomočnik trenerja ženske skakalne reprezentance. Primož pa ima tudi veliko dela s svojo veliko družino. Tudi danes, ko je pomočnik trenerja, ga še po vseh teh letih podpirajo njegovi domači.

Skoki so v Sloveniji razvit zimski šport. Imamo veliko znanih in uspešnih skakalcev. Prav tako pa je po Sloveniji zelo veliko skakalnic. Najbližje Moravčam so v Ihanu, Mengšu ter v Zagorju. Največjo skakalnico pa najdemo v Dolini pod Poncami ali pod svetovno znanim imenom Planica.

Po predstavitvi nas čaka zabaven športni poligon, ki nam ga pripravijo trije bratje, vsi zagrizeni športniki.

Trening za mlade skakalce (koordinacija in suhi trening)

Ogrevanje (20- 30 minut)

Tekalne igre (5-10 min):

- Bratec reši me,
- Opice in banane,
- Pikica stoj.

Dinamično in statično ogrevanje (10-15 min):

Dinamične (v gibanju) vaje na razdalji 10-15m

- vrtenje rok naprej in nazaj,
- kravl naprej in nazaj,
- nizko drobljenje,
- srednje drobljenje,
- visoko drobljenje,
- striženje,

- dvigovanje pet k zadnjici,
- hopsanje v višino,
- hopsanje v daljino,
- jogging poskoki,
- grabljenje,
- sonožni poskoki,
- poskoki po eni in drugi nogi,

Statične vaje (na mestu)

- kroženje z glavo v vsako smer 8x,
- horizontalni zamahi z iztegnjeno roko in pogled za roko v vsako smer 8x,
- vertikalni zamahi z iztegnjenima rokama izmenični 16x,
- kroženje z boki 8x v vsako smer,
- predkloni z iztegnjenima nogama 10x,
- kroženje s kolena vsaka smer 8x,
- kroženje z gležnji v vsako smer 8x,

Raztezne vaje (vse vaje z postopnim dodajanjem amplitude gibanja na 5-10 sekund)

- predklon na klopci (čim bolj dol),
- razkorak z iztegnjenimi nogami in prijemom za gležnje (čim bolj narazen),
- razkorak naprej s pokrčeno sprednjo nogo (čim bolj narazen),
- pokrčena noga v kolenu in poteg pete k zadnjici,
- razkorak vstran z pokrčeno eno nogo (čim bolj narazen),
- predklon sede z nogami skupaj in prijemom za noge,
- turški sed s potiskom kolen k tlom,

Glavni del (45-50 minut)

Obhodna vadba ali vadba po postajah v skupinah vsaka postaja 2-3 minute in vsaka skupina naredi 3 kroge;

1. postaja: orientacijska lestev, skozi katero gredo vadeči na različne načine (tek naprej, drobljenje naravnost, drobljenje vstran v obe strani, križni koraki, dva okvirčka naprej enega nazaj, tri okvirčke naprej enega nazaj, iz leve čez okvirček na desno za eno naprej in obratno, prisunski koraki čez lestev, križni koraki,...);
2. postaja: preskakovanje različno visokih ovir sonožno in enonožno;
3. postaja: preval naprej, preval nazaj, stoja na lopaticah, stoja ob steni;
4. postaja: preskakovanje kolebnice (enonožno, sonožno, izmenično,...);
5. postaja: skoki v globino (splezajo na švedsko skrinjo in na različne načine skočijo na mehke blazine). Lahko je več švedskih skrinj in blazin zaporedno ali vzporedno.

Med krogi obvezno raztezne vaje, ki so napisane že zgoraj.

Zaključek (15-10 minut)

Sproščen tek ali igra in raztezne vaje ter pogovor o poteku treninga.

Po opravljenem športnem poligonu se prijetno utrujeni vrnemo v SPA, kjer je do 19.30 ure prosto za sprostitev, kopanje in masažo.

Ob 19.30 sledi večerja, po večerji nočni ogled moravškega trškega jedra.

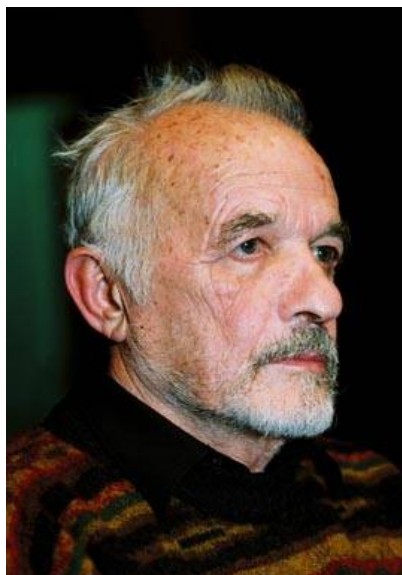
Počitek ob 22.00.

2. dan

Po jutranjem ritualu in predstavitvi dejavnosti, ki jih bomo opravili tisti dan, se z avtobusi odpravimo na Javoršico. To je slikovita vasica nad Moravčami, v njeni bližini je tudi rojstna hiša slovenskega pesnika Daneta Zajca. Po prihodu se razdelimo v dve skupini, prva skupine se zbere pri muzeju v kozolcu, druga skupina pa se odpravi do rojstne hiše Daneta Zajca.

Obisk rojstne hiše Daneta Zajca

Dane Zajc, pesnik in dramatik, se je rodil v Zgornji Javoršici pri Moravčah. Imel je težko otroštvo, kar se je izražalo tudi v njegovih delih. Do upokojitve je bil zaposlen v Pionirski knjižnici v Ljubljani. Izdal je več pesniških zbirk in dramskih del. Po njem se imenuje tudi knjižnica v Moravčah.

Slika Daneta Zajca

Pogled na rojstno hišo pesnika Daneta Zajca

Ogled muzeja kmečkega orodja pod kozolcem

Seznamimo se s slovensko arhitekturno posebnostjo, kozolcem na domačiji pri Nemčevih. Dvojni kozolec, toplar se imenuje, je postavljen po načrtih starih kozolcev. Kozolci so bili prvenstveno namenjeni sušenju in shranjevanju sena, žita, fižola... danes pa ga uporabljajo predvsem za shranjevanje kmetijske mehanizacije. Ob našem prihodu nam je gospodar pokazal, kako so včasih ob pomoči hlapca zlagali seno v kozolec. Le kdo bi danes še znal rešiti Župančičevo uganko *Sredi polja jasen grad, sama okna, nič ni vrat; bogatini pridejo, okna z zlatom zazidajo*, ko pa je tudi spravilo sena in žita čisto drugačno kot včasih?

V samem kozolcu pa gospodar zbira, ohranja in obnavlja stara kmečka orodja, nekaj jih bomo navedli tudi tukaj.

KOZOLEC TER NJEGOVA ZBIRKA

VOZ ZA PREVAŽANJE KROMPIRJA:

Če je bil voz lep in čist, se je uporabljal za prevažanje krompirja. Ta v zbirki je že

star, ker je iz lesa in je pleten. Vozili so jih s pomočjo konjev in pogosteje s pomočjo krav.

»KOSILNICA«:

Kosilnica iz zbirke je že novejša, saj je iz železa. Uporabljala se je za košnjo trave. V sprednji del so bili vpreženi konji, zato ji pravimo tudi konjska kosilnica. Osrednji del je bil namenjen za košnjo trave, zadnji del pa za mešanje.

STISKALNICA:

Stiskalnica ali po domače »preša« se je uporabljajo za delanje mošta (sok grozdja). Prva in najnovejša je stara okoli 30 let. Druga in s tem tudi malce starejša je stara okoli 40 let. Tretja, ki pa je najstarejša, pa je stara okoli 100 let.

PLUG:

Včasih so za oranje njive uporabljali stare lesene ali pa novejše železne pluge. V njih so vpregli konje ali pa krave. Danes vse to počnemo strojno.

»ŠROTAR«:

Po domače šrotar se je uporabljal za mletje žita. Poznali so lesene, ki so bili starejši in pa seveda železne. Na sliki je malo novejši star je okoli 30 let.

SANI:

Ko še niso poznali avtov in drugih prevoznih sredstev, so pozimi uporabljali sani. Tako so prihajale iz enega konca drugam in tako so tudi prevažali drva ali pa kaj drugega. Navadno so bili vpreženi konji.

»MLIN« ZA

SADJE:

Navadno so bili leseni. Tale je star okoli 30 let. V njega so dali sadje, nato so zavrteli kolo in spodaj je priteknel sok. To deluje podobno kot novejši stiskalniki.

KOLOVRAT:

Kolovrat so uporabljali za predenje niti. Predilec je z roko poganjal kolo, vrtelo se je pa le vreteno. vrtelo vlakna in iz njih predlo nit. Sedaj to vse počnejo strojno.

SKRINJA:

Te skrinje so bile dragocene in so se uporabljale za shranjevanje oblek. Po navadi so bile velike in pa lepo okrašene z različnimi vzorci.

Ko bosta skupini opravili vsaka svojo dejavnost, sledi malica pod kozolcem, domač kruh in krhljev kompot, nato pa se skupini zamenjata.

Z drugim ogledom muzeja in obiskom Zajčeve rojstne hiše zaključimo predvidoma ob 12. 30 ter se z avtobusom vrnemo v SPA, kjer imamo kosilo. Po kosilu je ura časa za sprehod ali počitek.

Obisk knjižnice Daneta Zajca in ogled razstave

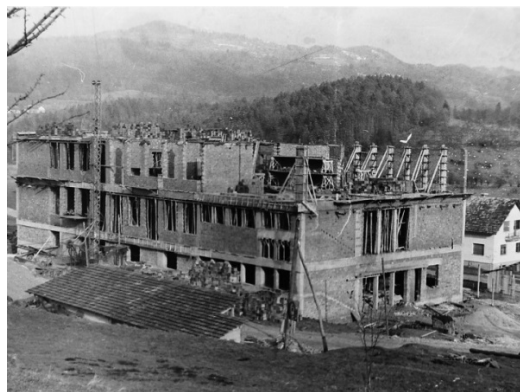
Nato pa se sprehodimo do knjižnice Daneta Zajca, kjer si ogledamo razstavo ob 50-letnici matične šole in 240-letnici šolstva na Moravškem.

RAZSTAVA OB 50-LETNICI MATIČNE ŠOLE IN 240-LETNICI ŠOLSTVA NA MORAVŠKEM

V knjižničnem razstavnem prostoru nas pričakajo bivši učenci (izpred 40, 30, 20, 10 let), ki nam predstavijo zanimivosti iz njihovega časa šolanja, podelijo z nami svoje spomine in so na voljo za morebitna vprašanja. Na šolo jih vežejo predvsem lepi spomini, ki se jih je v 8 oz. sedaj v 9 letih nabralo kar nekaj.

Ogledamo si razstavo, ki jo je pomagal pripraviti g. Bojan Dorič, navdušen fotograf. Pridno je zbiral fotografije pri sosedih, znancih in v osebni arhivu ter jih digitaliziral. Tako smo lahko v večjem formatu spremljali matično šolo od samega začetka gradnje, pri kateri so sodelovali praktično vsi krajanje. Vseh slik je 146, večina je tudi opremljena s pojasnilom, kdo in kaj je na

sliki. Posnete so bile ob pomembnih dogodkih ali prireditvah v šoli, kot so: gradnja nove šole, otvoritev, šole v naravi, nastopi, razredne slike, štafeta mladosti, igre v naravi, izleti, čistilne akcije, vaje z radijskimi postajami ... Vse te slike vsakemu posebej odvzemajo dih in našim starejšim občanom pričarajo nazaj njihove čarobne šolske dni.

V času ogleda vodniki pripravijo zabavno iskanje skritega zaklada po starotrškem jedru Moravč, ki so ga spoznali prejšnji večer. Udeleženci se razdelijo v skupine in preko vprašanj in iskanja določenih točk spoznavajo kulturne in zgodovinske znamenitosti Moravč.

Večerni prigrizek si privoščimo v znani vaški piceriji pri Jurku ter si nato ogledamo predstavo Maček Muri v izvedbi učencev in mentorstvom učiteljev osnovne šole Jurija Vege.

Ogled predstave Maček Muri

PREDSTAVA MAČEK MURI

Eden izmed pomembnejših in najboljšežnejših dogodkov ob 50-letnici naše šole je predstava Maček Muri. V njej nastopa 79 učencev od 2. do 9. razreda, sodelovali pa so tudi dijaki prvega letnika, ki so osnovno šolo zapustili junija. Znana zgodbo Kajetana Koviča in pevsko izvedbo Nece Falk so odlično odigrali, odpeli in odplesali naši sovrstniki. Da vse teče brezhibno, je bilo

32. DRŽAVNI FESTIVAL TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA
"Oddih v Moravški dolini"

potrebno ogromno vaj ter sodelovanja kostumografinj, maskerk, učiteljic petja, glasbe, plesa in folklore ter tehnične ekipe, ki je skrbela za ozvočenje in osvetljavo. Premierni predstavi je sledilo še pet predstav, po želji pa se odpeljejo na gostovanje tudi v drug kraj. Ta glasbeno-gledališka predstava navdušuje tako otroke kot tudi odrasle.

Spanje v visečih mrežah- glamping

Vrnitev v SPA in v primeru lepega vremena spanje v Čarobnem gozdu v visečih mrežah, glamping, ki ga ponujamo v moravškem SPA-ju. Ponoči si lahko odpočijete v Čarobnem gozdu na viseči mreži. Je zelo zanimiva izkušnja spanja na prostem. Predstavimo vam tudi visečo strežbo in še veliko drugih avantur, ki si jih lahko preberete na naši spletni strani. Izbirate lahko med različnimi barvami visečih mrež kot npr.: zelena, modra, rumena, rdeča, barvasta ter za naše najmlajše z raznimi risanimi junaki. Pridite in pogugajte se v našem čarobnem svetu.

3. dan

Pohod na Hribce in slikarska kolonija

Po zajtrku se odpravimo do Hribce, to je manjša vzpetina nad Moravčami, o kateri vedo domačini povedati mnogo zanimivih zgodb. Kaj je res in kaj ne, pa je seveda drugo vprašanje. Res pa je, da ponuja neokrnjeno naravo in prečudovit razgled po okoliških hribih in krajih, zato ni naključje, da si jih izberemo za izhodišče naše slikarske kolonije z Blažem Slaparjem. Tam nas pričaka sam umetnik in se nam na kratko predstavi. Pove nam malo o sebi, malo o njegovi slikarski šoli ter malo o umetnosti slikarstva. Nato vedno sledi, da si obiskovalci »slikarji« izberejo, kaj bodo naslikali. Ko začnejo slikati, se umetnik z vsakega posebej pogovori o motivu in izbrani tehniki ter mu poda osnovne napotke. Ker poteka tudi malo tekmovanje imajo časa za slikanje na voljo 1h. Po 1 uri oceni slike sodnik Slapar. Po 10-ih minutah težkega odločanja »tekmovalci« izvejo ocene. Vsako leto dobi zmagovalec nagrado, ki jo dobimo pri naših sponzorjih in je značilna za Moravče.

Obiskovalci slikajo ali rišejo na platno.

Uporabljajo pa lahko:

- slikanje s pasteli,
- slikanje z barvicami,
- slikanje z akrilom,
- slikanje s temperami,
- risanje z ogljem.

Več informacij o koloniji pa si lahko preberete na spletni strani kolonije.

SLIKARSKA KOLONIJA BLAŽA SLAPARJA

Vrnitev v SPA, kosilo, počitek

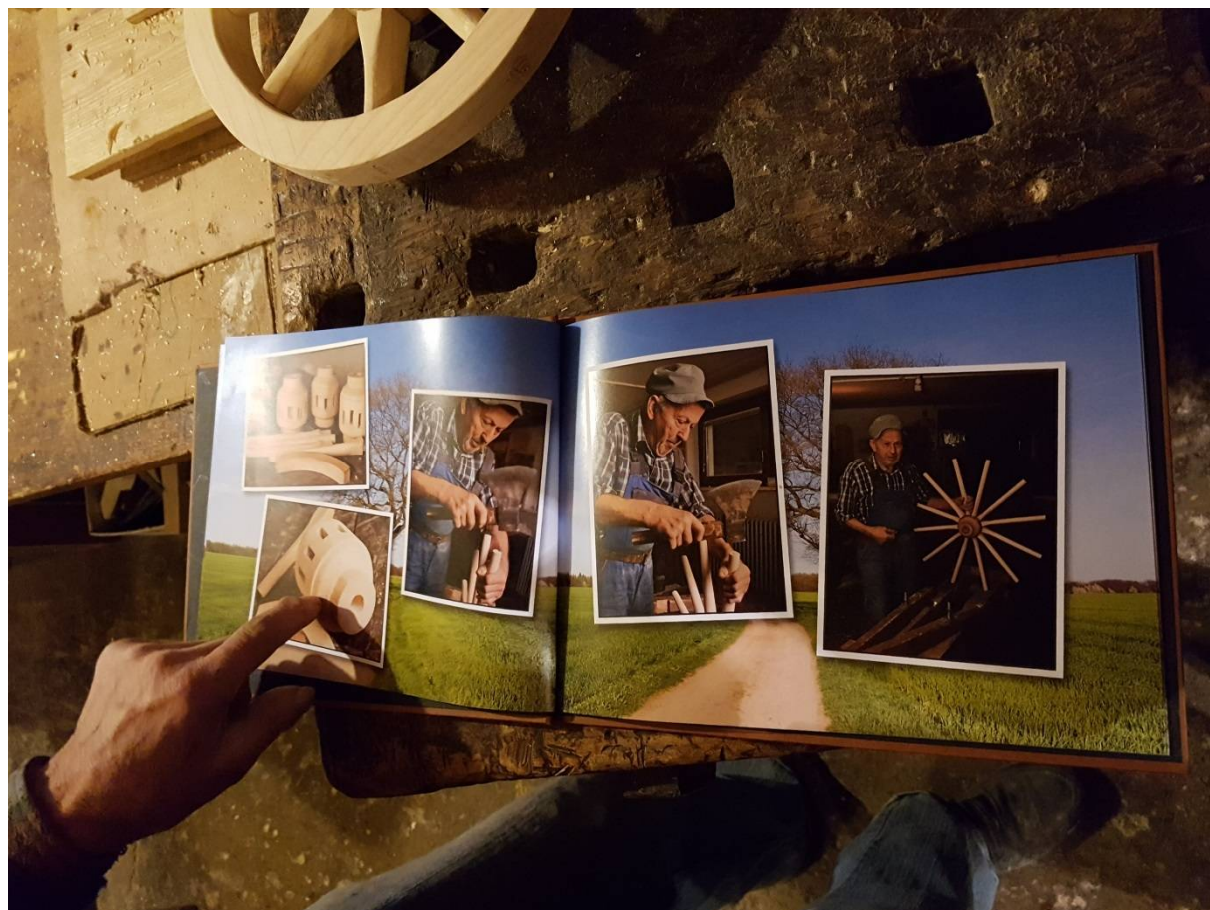
OBISK KOLARJA IN KOLARSKA DELAVNICA

V zgodnjih popoldanskih urah se odpravimo do Dol pri Krašcah in obiščemo enega redkih še živelih in aktivnih kolarjev. Ob prihodu se razdelimo v dve skupini. Prvo skupino prevzame mojster in nam predstavi delo kolarja ter pokaže album svojih izdelkov in delavnico. Z drugo skupino pa najprej izdelamo maketo lesenega kolesa, nato se skupini zamenjata.

KOLAR

Mojster Janez Pergar iz Dol pri Krašcah je eden izmed zadnjih kolarjev v Sloveniji, ki zna izdelati leseno kolo za voz ali kočijo. To je pravo ročno delo, ki ga kljub vsej tehnologiji tudi danes ne more opraviti noben stroj na svetu. "Les je darilo narave, kolo pa domislica", pravi, medtem ko z večjo natančnostjo opravlja svoje delo, z natančnim udarcem topega dela sekire po naperi-, ki se premakne za točno določen pomik v pesto. Za izdelavo kolesa potrebuje 14 do 16 ur, odvisno od števila naper. Pri svojem delu uporablja jesen, brest ali hrast, saj mora biti les karseda trd in gosto raščen, da zdrži vse tresljaje, prevozi vse kamne, preči jarke in potoke. Včasih ni bilo cest, makadam je bil že luksuz, obuja svoje spomine.

32. DRŽAVNI FESTIVAL TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA
"Oddih v Moravški dolini"

32. DRŽAVNI FESTIVAL TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA
"Oddih v Moravški dolini"

Sodeluje tudi s tehničnim muzejem v Bistri, kjer pomaga restavrirati stare kočije in vozove.

Po ogledu delavnice, osnovnega orodja in postopkov obdelave lesa bomo na vrtu po skupinah izdelali maketo lesenega kolesa.

Povedal nam je še nekaj zanimivosti :

- Najstarejše najdeno kolo je staro 5600 let (najdeno na Lj. Barju)
- Debelina kolesa mora biti 23 cm
- Obiskoval je lesno šolo na Ptuj (1958)
- Pokazal nam je pesto (srednji del kolesa)

- Kolo po navadi izdeluje 18 ur, na uro pa je plačan 3 EUR
- Včasih so morali delati ročno s sekiro (ohranjeno jo ima še danes), sedaj pa so v pomoč stroji.

PANORAMSKI OGLED Moravske občine

Po okusni malici se premaknemo do Cegunce, kjer so v prejšnjem stoletju izdelovali opeke, izhodišča naših panoramskih poletov.

Panoramski polet s helikopterjem

Kakšna je naša občina s ptičje perspektive, si bomo ogledali s Tomažem Kraljem, poklicnim pilotom. Ob srečanju smo mu zastavili naslednja vprašanja:

- Kdaj ste se začeli ukvarjati s tem? *Z letenjem-poklicnim smo pričeli v letu 2009.*
- Zakaj ste se za to odločili? *Ljubezem do letenja.*
- Iz kakšnega materiala so vaša prevozna sredstva, ki jih uporabljate? *V glavnem je helikopter narejen iz aluminija, zaradi teže.*
- Koliko je staro najstarejše prevozno sredstvo, ki ga uporabljate? *Robinson r44 raven2-letnik 2004.*
- Kaj (usposabljanje, šola, izobraževanje, izpiti) je potrebno opraviti, da lahko upravljate helikopter? *Začne se z športno licenco, nato poklicna in prometna licenca.*
- Ali ste pilot? *Da poklicni.*
- Koliko oseb gre naenkrat v helikopter? *Pilot+3.*
- Kolikšna je največja obremenitev helikopterja? *1167 kg.*
- Kje ste jih dobili/kupili? *Na Irskem-Dublin.*
- Koliko tehta prazen helikopter? *750kg.*
- Koliko bi pavšalno bila cena panoramskega poleta? *200 eur.*
- Nam lahko opišete še kakšno zanimivo dogodivščino, ki se vam je dogodila pri vašem delu? *Letenje s helikopterjem je odgovorno delo, vse dogodivščine morajo biti v*

okvirjih varnega...sicer je bil 3-dnevni prelet iz Irske proti Sloveniji...slabo vreme,veliko vetra...velika razdalja za ta tip helikopterja ...Vse se je srečno končalo!!

Po opravljenem poletu se vrnemo v SPA, kjer so vodniki že pripravili slikarsko razstavo in uredili posnete fotografije, ki si jih bomo pred odhodom skupaj pogledali.

Razstava del slikarske kolonije

Po vrnitvi v SPA in kosilu ogled razstave del slikarske kolonije, ustvarjalci dobijo povratne informacije samega umetnika in nasvete za nadaljnje delo. Kdor želi, lahko svojo sliko obdrži, ostale so namenjene dobrodelni dražbi ob občinskem prazniku, ves dobiček gre v šolski sklad.

Ogled slik, posnetih med našim oddihom.

Na platno projiciramo slike, ki smo jih posneli med našim druženjem.

Evalvacija, pohvale, pripombe obiskovalcev

Evalvacija obiskovalcev. Prisluhnemo obiskovalcem, jih povprašamo, kaj jim je bilo všeč, jim morda kaj ni bilo všeč, so kaj pogrešali, je bilo česa preveč. Na elektronske naslove pošljemo povezavo do albuma slik, ki smo jih posneli v času našega druženja.

Vrnitev domov.

Po izpeljanem oddihu pregled in evalvacija sodelujočih animatorjev, vodnikov in drugih udeležencev in po potrebi dopolnitev programa.

Zaključek

Povezati kulturne zanimivosti, prireditve in hkrati aktivno preživeti 3 dni, najraje v naravi, nam je (učencem 7., 8. in 9. razredov) predstavljalo pravcati izziv, zato smo se zbrali, previharili možgane, zapisali ideje in jih nato pretehtali in ovrednotili. Izbrali smo tiste najbolj zanimive, pa tudi drzne in zabavne. Prepričani smo, da nam je uspelo ter da bomo v naš kraj privabili precejšnje število gostov. Seveda pa je šola trdno vpeta v življenje kraja, saj na svojstven način povezuje tako starejše prebivalce kraje kot tudi mlajše. Poiskali smo si sponzorje, ki verjamejo v smelost naših idej, zato bo znesek za naše nepozabno doživetje dosegljiv širši množici mladih.

Naša turistična ponudba, poimenovana Počitniški oddih v Moravški dolini, je univerzalna, v njej bi uživali tako stari kot mladi, čeprav smo jo prvenstveno ustvarili za naše vrstnike, ciljna skupina so mladi od 15 – 21 let, ki bi jih s svojim znanjem in izkušnjami vodili mi, člani turističnega krožka kot vodniki.

Člani turističnega krožka smo si zadali cilj, da pripravimo obiskovalce, da gredo v naravo in doživijo našo dolino tako, kot smo jo doživeli mi. Vanjo smo vpletli tudi zanimive kulturne dogodke (razstavo ob 50-letnici šole in predstavo Maček Muri v izvedbi učencev OŠ Jurija Vege), spoznali žal izumirajočo obrt in se seznanili z najnovejšimi trendi v turizmu.

Prenočevali bomo v Moravškem SPA-ju, uživali lokalno ekološko pridelano in pripravljeno hrano (sadje, zelenjavo, mleko in mlečne izdelke ter meso in mesne izdelke).

Naš turistični produkt bomo izvajali v poletnem času, od konca maja do konca septembra, vsak konec tedna. Za izvedbo našega oddiha smo v bližnji okolici poiskali sponzorje, naredili facebook stran, ki jo bomo oglaševali v lokalnem mesečniku Novice iz Moravske novice, zgibanka pa bo na voljo tudi pri turističnem in drugih društvih v Moravčah in v sosednjih občinah, knjižnici in lokalnih obrtnikih.

Literatura

- Stražar, S.: Moravska dolina, Ljubljana; Mladinska knjiga, 1979.
- Novak, V.: Slovenska ljudska kultura, Ljubljana, 1960.
- Tercelj Otorepec, M, Moja dolina na dlani, , Moravče, občina Moravče , 2000.
- Bogataj, J.: Sto srečanj z dediščino na Slovenskem, Ljubljana, Prešernova družba, 1992.
- Barbič A.: Prihodnost slovenskega podeželja, Novo mesto, Dolenjska založba, 1991.

- <http://turisticnodrustvo-moravce.org/>
- <http://www.helicop.si/>
- <http://naravnabila.blogspot.si/2011/04/moj-postopek-izdelave-mila-s-slikami.html>

Priloga 1. Predstavitev turističnega produkta na turistični tržnici.

Svoj turistični produkt bomo predstavili na turistični tržnici v Ljubljani. V prospektu bomo predstavili opisane točke in dejavnosti, ki se izvajajo na njih. Obiskovalcem bomo ponudili značilne moravške jedi ter jih povabili v naš kraj na oddih.

